

Folketingets Udvalg for Digitalisering og It

Stormgade 2-6
1470 København K
Telefon 72 28 24 00
digmin@digmin.dk

Sagsnr.
2023 - 4192

Doknr.
57618

Dato
08-02-2024

Endeligt svar på spørgsmål fra Folketingets Udvalg for Digitalisering og It stillet den 30. november 2023.

Spørgsmål nr. 67:

”Vil ministeren kommentere henvendelsen fra LGBT+ om juridisk kønsskifte, jf. DIU alm. del – bilag 37, og i den forbindelse redegøre for hvilke overvejelser regeringen gør sig i forhold til at mindske datatab og adgang til egne data ved juridisk kønsskifte?”

Svar:

Til brug for besvarelsen er der indhentet bidrag fra de ressortansvarlige ministerier for de systemer mv., hvor der peges på udfordringer med datatab i forbindelse med juridisk kønsskifte i henvendelsen fra LGBT+ Danmark. De forskellige bidrag fremgår nedenfor.

Det er mit indtryk, at der generelt er opmærksomhed på problemstillingen i de relevante ressortministerier, og at der er procedurer, der skal bidrage til at mindske eventuelt datatab.

Jeg gør mig derfor for nuværende ikke overvejelser om at gøre yderligere.

Muligheden for juridisk kønsskifte er reguleret i CPR-loven, som hører under Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Indenrigs- og Sundhedsministeriet har oplyst følgende ift. problemstillingen om datatab i forbindelse med juridisk kønsskifte, herunder specifikt i forhold til datatab på sundhedsområdet:

”CPR-systemet er indrettet således, at når en person tildeles nyt personnummer, kobles det nye og det tidligere tildelte personnummer sammen, ligesom oplysningerne fra det tidligere tildelte personnummer overføres til det nye, hvorunder nye oplysninger fremover registreres. Dette indebærer, at oplysninger om det nye personnummer og aktuelle persondata altid er tilgængelige i CPR, uanset hvordan en bruger tilgår systemet. Når en person tildeles nyt personnummer i CPR-systemet, sendes der endvidere samme dag besked til de offentlige og private it-systemer, der aftager data fra CPR. Der henvises i den forbindelse både til det nye personnummer og det tidligere tildelte personnummer. Det sker for, at de modtagende systemer kan foretage den nødvendige kobling mellem de to personnumre.

Opståede systemudfordringer i de systemer, som aftager data fra CPR, skal løses lokalt i disse systemers opsætning. Det er således nødvendigt i aftager-systemet at foretage den nødvendige kobling mellem de to personnumre.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har flere gange gjort opmærksom på, at alle systemer, der aftager data fra CPR, skal kunne håndtere, at borgere får tildelt et nyt personnummer, senest ved Digital Post af 12. januar 2021 til relevante offentlige myndigheder og private virksomheder, der er tilgængeligt på www.cpr.dk under nyheder.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet vejleder endvidere om, hvordan systemudfordringer skal håndteres i forbindelse med henvendelser fra personer, som ønsker at skifte personnummer i forbindelse med en oplevelse af at tilhøre det andet køn, og henviser i den forbindelse til, at de pågældende kan henvise f.eks. virksomheder med systemudfordringer til CPR-kontorets hjemmeside med henblik på, at virksomheden kan orientere sig om, hvorledes sådanne udfordringer skal løses.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan derudover henvise til svar på SUU alm. del spm. 517 for så vidt angår problemstillingen, hvor det fremgår, at Sundhedsdatastyrelsen i juni 2023 har været i dialog med relevante parter i sundhedsvæsenet med henblik på at etablere et forpligtende samarbejde for at få udarbejdet en plan for national understøttelse af cpr-skifte. Der er på den baggrund blevet etableret en arbejdsgruppe bestående af alle regioner, KL, sundhed.dk og MedCom, som forventer at komme med et forslag til håndtering af problemstillingen ultimo 2024.”

Uddannelses- og Forskningsministeriet har indhentet bidrag fra Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, der har oplyst følgende i forhold til afskæring fra kontakt med vejleder og adgang til litteratur samt udbetaling af SU:

”Vejledning

På Uddannelses- og Forskningsministeriets område er det Studievalg Danmark (SVDK), der har vejledningsforpligtelsen på gymnasieskolerne og erhvervsskolerne i forhold til valg af videregående uddannelse og erhvervsuddannelse efter en gymnasial uddannelse. SVDK vejleder også sabbatister og voksne, der er i tvivl om deres uddannelsesvalg.

SVDK’s vejledning er ikke koblet til CPR-nummer, og SVDK gemmer ikke data på de vejledningssøgende, der kontakter dem.

Adgang til litteratur

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen er ikke bekendt med de videregående uddannelsesinstitutioners praksis ift. adgang til studievejledning og faglig vejledning på deres uddannelser og adgang til institutionernes biblioteker og litteratur.

Udbetaling af SU

Uddannelses- og Forskningsstyrelsens system til udbetaling af SU (US2000) har en integration til cpr-registeret, som kører hver nat. Når en studerende skifter cpr.nr., får styrelsen derfor besked inden for 24 timer fra cpr-registeret. Natten efter overføres al data i US2000 fra det gamle cpr.nr. til det nye cpr.nr. Hvis ændringer i cpr.nr. bevirker fejl i de studerendes udbetalinger, så retter Uddannelses- og Forskningsstyrelsen op på det så hurtigt som muligt.

Optagelse på videregående uddannelser

I optagelsen til de videregående uddannelser har Uddannelses- og Forskningsstyrelsen og uddannelsesstederne procedurer på plads for at forhindre datatab i tilfælde af ændring i cpr-nr. i perioden efter indsendelse af ansøgning om optagelse men inden svardatoen den 28. juli. I de tilfælde, hvor Uddannelses- og Forskningsstyrelsen ikke er blevet oplyst om, at ansøger har anvendt forskellige cpr-numre i ansøgningsprocessen hos hhv. styrelsen eller uddannelsesinstitutionerne, vil styrelsen via sit system modtage en fejlmelding, når data mellem styrelsen og uddannelsesinstitutionerne bliver sammenkoblet. Det følger styrelsen manuelt op på, og styrelsen sikrer ligeledes, at der kun anvendes ét cpr-nr. og tilbydes én plads, som optagelses-systemet tilsiger.”

Skatteministeriet har til brug for besvarelse indhentet bidrag fra Skatteforvaltningen, der har oplyst følgende:

”I tilfælde af et juridisk kønsskifte deaktiveres borgerens gamle CPR-nummer, og borgeren tildeles et nyt i CPR-registeret. Skatteforvaltningen har implementeret en proces, der automatisk kobler skatteoplysninger til fysiske personer. Det gælder også for borgere, der har fået foretaget et juridisk kønsskifte og dermed har fået et nyt CPR-nr. I enkelte tilfælde kan det være

nødvendigt med en manuel behandling som følge af et juridisk kønsskifte med henblik på at sikre, at data kobles til de rette fysiske personer.

For så vidt angår oplysninger om borgeres gæld til det offentlige, sker der ligeledes kobling af data mellem nyt og gammelt CPR-nummer i det nye inddrivelsessystem, PSRM. I det gamle inddrivelsessystem, DMI, kan CPR-skift og eventuel gældshistorik fremsøges manuelt.”

Beskæftigelsesministeriet har oplyst følgende ift. offentlige ydelser:

”Til brug for besvarelsen har Beskæftigelsesministeriet været i dialog med Udbetaling Danmark, KOMBIT og Danske A-kasser, som administrerer de sociale ydelser på ministeriets ressortområde.

Udbetaling Danmark administrerer og udbetaler bl.a. social pension, herunder folkepension, førtidspension, seniorpension, tidlig pension, boligstøtte, barseldagpenge og familieydelser.

Udbetaling Danmark oplyser til Beskæftigelsesministeriet:

”Udbetaling Danmark har på tværs af de ydelser, vi administrerer, identificeret nogle få scenarier på områderne for pension, boligstøtte og barseldagpenge, hvor der kan ske kortvarige ydelsesstop, som følge af ændringer i borgers cpr-nummer - herunder ved juridisk kønsskifte. Der er tale om kendte problemstillinger, hvor overgangen til et nyt cpr-nummer i få sager og i kort tid kan give anledning til ydelsesstop. Der er etableret processer for opfølgende manuel håndtering i de afdækkede scenarier.

Udgangspunktet for Udbetaling Danmarks håndtering af borgerdata, herunder CPR-numre er databasen Beriget Grunddata, der er en samlet database, der samler relevante data fra eksterne kilder som CPR-registeret og stiller disse data til rådighed for de enkelte fagsystemer i Udbetaling Danmark. Et ændret CPR-nummer vil således slå igennem i de fagsystemer, hvor borger har aktive sager. Det opdaterede CPR-nummer kan i nogle få scenarier give anledning til førnævnte ydelsesstop, at borger ikke har fuldt overblik over egne data i selvbetjeningen, eller at der opstår udfordringer med integrationer ud af Udbetaling Danmark til fx skattedata. Udfordringerne betyder ikke, at data er tabt, men de kan være gemt på det gamle CPR-nummer eller på anden måde være utilgængelige, indtil en manuel behandling sikrer, at alle relevante data ligger på den opdaterede sag med det nye CPR-nummer.

Det kan afsluttende bemærkes, at Udbetaling Danmark hverken i kundeambassadør-funktionen eller klagesagsbehandlingen har noteret sager, hvor juridisk kønsskifte har ført til stop af ydelsesudbetaling eller tilsvarende udfordringer. Der arbejdes tilsvarende målrettet med at imødegå scenarier for fejl, ligesom Udbetaling Danmark er i løbende dialog med interessenter som bl.a. LGBT+ med henblik på at adressere evt. problemstillinger tidligst og bedst muligt.”

Kommunernes Ydelsessystem udbetaler kontanthjælpsydelser, fleksløntilskud, enkeltydelse, revalidering, ressourceforløb og ledighedsydelse på vegne af kommunerne. Kommunernes it-fællesskab KOMBIT oplyser til Beskæftigelsesministeriet:

”Et juridisk kønsskifte, og dermed skifte af CPR-nummer, fører som udgangspunkt ikke til stop af udbetaling. Hvis CPR registrerer CPR-skiftet som en omnummerering, vil det generere en opfølgingsopgave i fagsystemet, som de kommunale sagsbehandlere skal håndtere. I disse tilfælde fortsætter udbetalingen af ydelsen uden stop.”

For så vidt angår den fælleskommunale it-understøttelse af bl.a. sygedagpenge, oplyser KOMBIT ligeledes, at der ikke er noget systemteknisk, der gør, at en ydelse stopper, når der bliver skiftet CPR-nummer.

Danske A-kasser oplyser til Beskæftigelsesministeriet, at medlemmerne ikke vil miste retten til dagpenge eller andre rettigheder som følge af et juridisk kønsskifte. A-kasserne får automatisk besked om det nye cpr-nummer, hvorefter a-kassen vil knytte det nye cpr-nummer sammen med det gamle.”

På mit eget ministerområde nævner henvendelsen fra LGBT+ Danmark udfordringer i forhold til e-boks og Mit/NemID. Der er indhentet bidrag fra Digitaliseringsstyrelsen, som har oplyst følgende, som jeg kan henholde mig til:

”MitID og NemLog-in

Med MitID og NemLog-in foregår der en opdatering én gang i døgnet. Det vil sige, at når en borger har foretaget et juridisk kønsskifte, vil borgerens CPR-nummer være opdateret i NemLog-in inden for 24 timer fra ændringen i CPR-registreret. Borgerens MitID vil dermed fortsat fungere efter, at en borger har skiftet CPR-nummer. Der kan opstå en kort periode mellem skiftet og den næste opdatering, hvor borgere kortvarigt kan opleve problemer med adgang.

Digital Post

Digital Post-løsningen er indrettet til at kunne håndtere, at borgere skifter CPR-nummer. I praksis betyder det, at løsningen laver en kobling til det oprindelige CPR-nummer, når en person får et nyt CPR-nummer, så personen kan se al Digital Post fra offentlige myndigheder, der er sendt før og efter skiftet. Der er ikke forskel på offentlig Digital Post, uanset hvilken platform det vises på. Derfor vil personer, der har skiftet CPR-nummer, kunne se deres offentlige Digital Post, uanset hvilken platform de bruger, herunder e-Boks.

e-Boks oplyser, at en borger, der har skiftet CPR-nummer, ikke kan tilgå digital post fra private virksomheder i e-Boks. Ved henvendelse til e-Boks’ brugersupport kan borgeren få adgang til sin digitale post fra virksomheder i den oprindelige såvel som den nye e-Boks. Opdateringen af CPR-nummer i e-Boks ligger imidlertid uden for reguleringen af offentlig Digital Post.

Problematik med CPR-opslag hos tredjepart

Selvom MitID, NemLog-in og Digital Post håndterer skift af CPR-nummer gennem direkte integration til CPR-systemet, kan udfordringer stadigvæk forekomme. Det skyldes, at der findes lokale systemer, der anvender MitID og NemLog-in i forbindelse med borgerens login på systemet, men som derudover lader borgeren registrere deres CPR-oplysninger manuelt, som virksomhedernes løsninger herefter matcher med virksomhedernes lokale oplysninger. I sådanne lokale systemer kan dette ekstra led med CPR-nummer give udfordringer i forbindelse med juridisk kønsskifte, da det ikke er alle private virksomheder og myndigheder, som på daglig basis abonnerer på opdaterede CPR-oplysninger og foretager en kobling, der hvor der sker skift i CPR-numre.”

Med venlig hilsen

Marie Bjerre